

[Ole Henriksen.]

hvem dette samfunds frihedsgoder ikke kan fremhæves stærkt nok: er det meningen, at dansk fagbevægelse skal have den samme rolle som den, vi ser man har i autoritære stater, hvor man har reduceret fagbevægelsen til at være en slags sygekassebevægelse, som er lammet i forhold til de økonomiske og politiske magthavere? Det er sådan set den udvikling, vi styrer imod, hvis vi fortsætter den linje, som er lagt op her, hvor arbejderne ikke inden for en 6-årig periode vil komme til at arbejde under en normal overenskomst.

Jeg retter ikke det spørgsmål om de autoritære lande til statsministeren, for jeg tror nok at kende statsministerens svar på spørgsmålet: statsministeren ønsker ikke en sådan fagbevægelse. Men statsministeren bør betænke sig. Der findes nemlig politiske kræfter, som netop ønsker den rolle til fagbevægelsen her i landet. Dem bør statsministeren ikke samarbejde med. Ellers tror jeg ikke, at statsministeren undgår at komme ind i det land, som er bestrøet med landminer. Så tror jeg, det går galt, og så tror jeg altså ikke, at man i næste omgang kan bære det igennem med et forlig.

Jeg forstår også på statsministeren, at han ikke er indstillet på at lave dette til en permanent ordning med indgreb, men vi må snakkes ved om 1½ års tid igen og se, hvordan den økonomiske situation er her i samfundet, om man igen vil pønse på at gribe ind, og hvilke argumenter man vil bruge til den tid.

I konsekvens af de ting, jeg her har sagt, vil jeg da godt stille et dagsordensforslag på mit partis vegne, og det lyder således:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet folketinget udtaler, at fagbevægelsens selvstændighed og strejkeret må anses for uanstelige demokratiske principper, går tinget over til næste sag på dagsordenen.«

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i debatten.

Auken (S):

Socialdemokratiet er som bekendt tilhænger af frie forhandlinger på arbejdsmarkedet, men vi er også tilhængere af at inddrage indkomstdannelsen som et nødvendigt instrument i den økonomiske politik.

Der er flere gode argumenter for hver af disse holdninger. For det første må der i et frit samfund også være frihed til at forhandle sig til rette om løn og arbejdsvilkår. I Danmark med stærke organisationer på arbejdsmarkedet er der gennem årtier udviklet regler og normer for disse forhandlinger, der i høj grad har bidraget til at skabe et bestemt sæt spilleregler, et bestemt sæt holdninger, man kunne godt sige en bestemt kultur, for forholdenes fastlæggelse på arbejdsmarkedet her i landet. Det gælder hovedaftalen. Det gælder forligsmandsloven. Det gælder loven om arbejdsretten. Det gælder regler for behandling af faglig strid. Hvad enten disse normer eksisterer i form af direkte aftaler mellem parterne eller de har form af lovgivning, så hviler de, som det er enhver bekendt, på parternes ønsker, på parternes erfaringer.

Jeg ved godt, at der er partier, bl. a. det parti, der i dag har rejst forespørgslen, der ønsker at bryde hele dette system ned. Vi skal senere i dag behandle et forslag fra det kommunistiske parti, som netop sigter mod at nedbryde hele dette særlige system, vi har skabt på det danske arbejdsmarked.

Vi er ikke enige i denne vurdering af, at det ville være en fordel for lønmodtagerne at afskaffe det system, der her er skabt gennem parternes frie forhandlinger. Det er vores opfattelse, at vi i kraft af hele denne udvikling, som jeg før beskrev, har kunnet undgå de opslidende arbejdskampe. Vi har kunnet undgå anarki på arbejdsmarkedet. Vi har kunnet undgå det, som vi kender udmærket andre steder fra, og som man øjensynlig ønsker at skabe også her i landet, nemlig svage organisationer, ingen retstilstand på arbejdsmarkedet og få, for ikke at sige ingen, rettigheder for den lønarbejdende del af befolkningen.

Den frihed, der er en grundvold i danske arbejdsmarkedsforhold, er en frihed, der i høj grad er blevet forvaltet med ansvarlighed. Jeg vil gerne advare dem, der tror, at man gennem ubesindige indgreb eller generelt virkende lovgivningsdiktater gør noget fornuftigt. Tværtimod vil man gennem sådanne indgreb og gennem sådanne generelt virkende lovgivningsdiktater i virkeligheden risikere at miste både friheden på arbejdsmarkedet og ansvarsfølelsen på arbejdsmarkedet.

Men selvfølgelig kan der være akutte situationer, hvor samfundet må gribe ind også i arbejdsmarkedets forhandlinger. En sådan situa-